

GESTUURD

GESTUURD

OSCAR J. HUF

Schrijver: Oscar J. Huf

Coverontwerp:

Op de omslag een foto van een origineel olieverf schilderij door de auteur zelf geschilderd.

Dit doek, formaat 40 x 80 cm, met een afbeelding van de grote trek van de gnoes bij de oversteek van de Grumeti rivier, vindt haar oorsprong in Portugal en is momenteel, na vele omzwervingen, geland in de gemeente Over Betuwe, Nederland.

Voor de auteur "het bewijs van onweerstaanbare migratie drang".

ISBN: 9789464923278

Eerste druk, april 2012 © O.J. Huf

Tweede herziene druk oktober 2023

Voorwoord

Lectori Salutem

“GESTUURD”, een voltooid deelwoord van sturen? Deze vraag komt regelmatig bij mij op, wanneer ik soms terugblik op hoe de dingen eigenlijk zijn verlopen.

Zolang je jong bent en vol met ideeën en verlangens rondloopt, sta je niet stil bij het feit dat, welke keuzes je ook maakt of welke richtingen je kiest, de uitkomst vaak al vast staat of helemaal niet is wat je van te voren had bedacht.

In zo verre zou je kunnen spreken van een pad dat eigenlijk al van te voren voor jouw was bedacht. Eén of twee daden in je jeugd zijn vaak al bepalend, hoe het voor de rest van je leven gaat lopen.

Laten wij niet te veel gaan zweven en vooral blijven proberen zelf te bepalen wat wij met ons leven willen.

Tegenslag is voor iedereen en de weg naar succes is nooit zonder vallen en opstaan.

Des ondanks lijkt het er toch op dat, welk pad je ook gaat, welk doorzettingsvermogen je ook toont, je uiteindelijk ergens terecht komt dat eigenlijk niet in de lijn der verwachting lag of het nu mooi of lelijk is.

Hierdoor ontstaat vanzelf de vraag “heb ik nu GESTUURD of werd er voor mij GESTUURD”?

Tot slot laat de schrijver zijn eigen filosofie los op de volgende thema's:

- gezin en milieu tot het twintigste jaar
- uit vrije wil of in opdracht van
- de keuze en de uitkomst
- de weg en het resultaat
- links willen, rechts moeten
- in lijn van de verwachting
- wat je wilt en wat het wordt
- in opdracht van jezelf of uit Hogerhand.
- afwegingen en concessies.
- gedreven door ethiek.
- de laatste ambitie, balans en vrede

Met oneindig veel plezier denk ik terug aan mijn onbezorgde jeugd, waar ik de schijnbaar eindeloze zomers vol avontuur in de omgeving van het naoorlogse Bezuidenhout in Den Haag beleefde, zonder tijdsbesef.

De vrienden die je had kwamen ook uit grote katholieke gezinnen, zonder veel luxe maar met voldoende eten, kleding en vooral een veilig geborgen gevoel vanwege de grote aantallen broers en zussen die nog thuis woonden.

Als knaapje van vijf jaar had ik samen met mijn buurjongen Peter het snode plan opgevat om naar de Wassenaarse dierentuin te gaan, waar bij de poort twee grote stenen leeuwen de ingang bewaakten.

Ons leek dat wel wat en zo gingen wij met onze kleine beentjes op weg, om via het Haagse bos, Marlot en het dorp Wassenaar, uiteindelijk in de dierentuin te belanden. Bijna aangekomen werden wij opgepikt door de Haagse politie die toen nog in zwarte jeeps met rode velgen reed. Wij waren helemaal verbolgen dat wij van die “ballenjatters” niet verder mochten: “wij wisten heus de weg naar de leeuwen wel”. Ijlings werden wij door hen naar huis terug gereden; twee kleine straatschoffies zittend op de achterbank van een open jeep, bestuurd door een echte politieagent met hoge zwarte leren laarzen en pet. Wij genoten intens van dat onverwachte uitje.

Toen wij met het gevoel van “wij zijn twee hele echte ontdekkingsreizigers” onze straat binnen reden begrepen wij niets van al die commotie, maar lieten de extra aandacht gewillig over ons heen komen, zo vaak overkomt je dat niet.

Uiteindelijk heb ik, heel wat jaartjes later, toch noch de Wassenaarse dierentuin bezocht, maar dan met heel iemand anders. In 1985 werd deze prachtige dierentuin wegens geldgebrek gesloten.

Als kind kende ik wel een aantal ervaringen waarbij ik dicht bij de dood ben geweest; één maal via een aandoening aan de luchtwegen, één een bijna verdrinking en één bijna door verstikking.

Ongelofelijk snel zet je als kind zulk soort drama's van je af en met de veerkracht van de jeugd bel je binnen no time weer aan bij de burens met de vraag "of Peter met je gaat vissen". Alsof er niets gebeurd was.

Tijdens de diverse vispartijen kwam ik erachter dat mijn buurjongen wel ving, maar ik nooit.

Hier werd ik al bewust van het feit over de positieve kanten van het "niet scoren". Je beleefde nagenoeg evenveel plezier aan het wegtrekken bij beet van zijn dobber en je hoefde de vis niet eens zelf van de haak te halen. Ook voetballen heb ik jaren gedaan zonder ooit een doelpunt te maken, maar wat ik ervan geleerd heb, is veel belangrijker. Het team is belangrijker dan het individu als het gaat om het behalen van een resultaat.

Op de lagere school noemde men mij "de Professor".

Vraag niet hoe ik het toen deed, maar ik haalde met het aller grootste gemak negens en tienen op mijn rapport. Dit zakte naderhand weer terug, waardoor men mij geschikt achtte voor de MULO. Langzaam maar zeker sloten de deuren van mijn jeugd en openden zich de poorten naar het grote mensenleven.

Het feit, dat er een pater was gestorven op de leeftijd van 68 jaar in het jaar 1950 waarin ik verwekt ben, met dezelfde voor- en achternaam als ik, mag bijzonder heten.

Mijn moeder had bij mijn geboorte nog geen naam en zonder dat zij dit wist, kreeg ik van een zuster in het ziekenhuis, zijn naam.

Wordt het leven dan toch als een estafette stokje doorgegeven of is het allemaal toeval?

Ik ben negentien jaar als ik het ouderlijk huis verlaat en ga inwonen bij mijn schoonmoeder en zwager; dit alles nogal geforceerd. Maar

ja, er was een kindje op komst en eenvoudig was het niet om in een grote stad als Den Haag aan een zelfstandige woning te komen.

In die periode heb ik veel steun aan mijn vrouw, die duidelijk beter was opgewassen tegen deze situatie.

Haar vader heeft onze prachtige dochter nooit mee mogen maken. In dat zelfde jaar is hij uiteindelijk aan de gevolgen van een longontsteking, komen te overlijden.

Ik werkte op het hoofdkantoor van de KLM in Den Haag, aan de Plesmanweg, veel liever had ik naar de Marine gegaan, maar het lot besliste anders. Ook had ik met mijn broer willen emigreren naar Australië. Die drang naar verre avontuurlijke landen moest ik voorlopig parkeren, want vrouw, kind en huisvesting waren nu eerst aan de orde. Waar nooit een eind aan scheen te komen, bleek achteraf maar een zeer korte periode. Na anderhalf jaar hadden wij onze eerste eigen zolder etage met balkon, weliswaar op het Noorden, maar betaalbaar en van ons drieën.

Gelukkig gaan twintig jaar niet zo snel om en tot die tijd had ik nog geen echte geestelijke of lichamelijke schade opgelopen, dus blik ik graag nog even terug.

Het is 1954 en ik, Oscar Huf, ben drie jaar oud en begin langzaam bewust te worden van de dingen om mij heen. Wij hebben thuis zeven kinderen, de jongste twee moeten nog geboren worden.

Mijn moeder is een rijzige koele vrouw met blond haar, hel blauwe ogen en een blanke huid. Zij is zeker mooi te noemen en heeft alle kenmerken van een Germaans type.

In de tweede wereldoorlog werd zij door de Duitsers “das blondes gift” genoemd, haar mondje kon ze uitermate beschaafd doch vlijmscherp roeren, dwars door je ziel heen.

Mijn vader, een grote sterke groenteman, is een warme persoonlijkheid met een zorgzaam karakter, die meer weg heeft van een Italiaanse moederkloek dan van een nuchtere Hollander. Hij heeft donker haar, grote bruine ogen, een getinte huid en veel temperament.

Mijn moeder werd haar hele leven door hem op handen gedragen en als het financieel een beetje mee zat, tot in de afgrond verwend.

Haar kleding en lingerie kocht zij in speciaalzaken en maandelijks bracht zij een bezoek aan de kapper. Aan haar was niet te zien dat zij samen met mijn vader een groot gezin runde. De vuile was, althans de lakens, slopen, luiers en handdoeken, werd wekelijks door de wasserij opgehaald in ruil voor de schone en na elke bevalling hadden wij weken lang hulp in huis.

Als mijn vader thuis was maakte hij het eten klaar en/of deed de kinderen in bad, terwijl mijn moeder in de voorkamer eventjes kon pauzeren met een sigaret, een boek en een kopje thee erbij.

Toch was ook zij gek op hem, maar had alleen wat meer moeite om het te uiten.

Pas aan het einde van haar leven liet zij haar liefde voor hem en ons doorschemeren. Gelukkig heb ik de lengte gekregen om die kant van haar mee te mogen maken. Zij was toen ontroerend lief.

Vanaf mijn vierde jaar ging ik samen met mijn buurjongen Peter naar de kleuterschool twee straten verderop en het enige probleem dat ik kende was; kleuren binnen de lijntjes van een ei en het halen van mijn veterdiploma, beiden gelukt.

Zuster Jezualda was onze juf. 's Morgens haalden wij elkaar op en voor je van huis vertrok kreeg je een aai over je bol, een buideltje met daarin een pakje brood voor tussen de middag en het heilige kruis na. Drinken meenemen was niet nodig. Melk kreeg je op school en de zilverkleurige doppen werden voor de missie bewaard. 's Zomers was de melk lekker koel, maar 's winters was het niet te drinken. De kratjes met meestal bevroren inhoud, werden voor de kachel gezet waarbij ze lauw aangeboden werden, want "koude melk was niet goed voor je buik"! Niet te drinken, zo vies al die slijmerige draden.

Samen met Peter deed ik wedstrijdje welke moeder de meeste kinderen zou krijgen. Nou zijn moeder won met gemak, elf exemplaren, bij ons kwamen er maar negen, hoewel het er eigenlijk tien hadden moeten zijn.

Eén kindje, tussen mijn oudere broer Paul en mijn oudere zus Anne Marie, is vroegtijdig in de baarmoeder overleden en werd doodgeboren.

De pastoor was in zijn sas met zulke moeders, hoe meer ziertjes .....

In die tijd kreeg ik kinkhoest en het scheelde niet veel of ik had er het loodje bij neer gelegd. Nog kan ik mij de verstikkende hoestaanvallen herinneren, maar het gemis van een moeder, juist als je haar het hardst nodig hebt, staat in mijn ziel gegrift.

Ik weet het wel, zij had het ook druk met de opvoeding van negen kinderen en de hele mik mak daar omheen, maar toch.

Ik voelde mij op die momenten zo verschrikkelijk alleen!

Ook heb ik als kind geelzucht gehad, wat best gezellig was, want ik had het niet alleen. Nee, wij waren met vier kinderen tegelijk ziek,

mijn broer Paul, mijn één na oudste zus Tonny, mijn zus Anne Marie en ik. Wel hadden wij koorts en zagen zo geel als saffraan, maar echte pijn hadden wij niet.

Verplichte bedrust was voorgeschreven, samen met een heel vies drankje. Na een paar dagen waren wij niet meer in bed te houden en stormde mijn moeder regelmatig de trap op naar boven, gewaarschuwd door de hanglamp in de achterkamer die vervaarlijk heen en weer wiebelde, om ons tot de orde te roepen.

Onze bedden gebruikten wij als trampolines en dat mocht nou nét weer niet, toch moest je ergens je energie kwijt, dus dan elkaar maar treiteren.

Elke dag kregen wij kommetjes yoghurt, vet eten was uit den boze, en nog steeds kan ik geen vet eten verdragen.

Af en toe geef je er aan toe, maar de gevolgen van te veel dierlijk vet en room laten niet lang op zich wachten, het toilet is voorlopig bezet.

Onze straat was de Binckhorststraat, wij woonden op nummer 108 en Peter op nummer 104 en onze vaders hadden beide nare oorlogservaringen.

Die van mij werd in Duitsland te werk gesteld, terwijl mijn moeder van haar eerste kind zwanger was. Ondanks zijn dominantie of misschien dankzij zijn dominantie was hij er min of meer heelhuids van af gekomen.

Eén van zijn benen hadden ze bijna tot boven de knie geamputeerd vanwege bloedvergiftiging en wondkoorts, veroorzaakt door een slecht verzorgde eerdere verwonding. Als laatste poging hebben zij hem vierentwintig uur in een ontsmettingsbad met paarse vloeistof gezet en zo hebben zij uiteindelijk zijn been kunnen sparen.

De vader van Peter had minder geluk, zijn benen waren tijdens de oorlogperiode door een granaatscherf gedeeltelijk verlamd geraakt, waardoor hij de rest van zijn leven schuifelend en/of in een rolstoel door moest brengen.

Waarschijnlijk vanwege zijn kinderrijke gezin, hij liet in alle gemoedsrust “Gods water of Zijn akker vloeien”, mocht hij bij de kerk op zondag de fietsenstalling runnen, teneinde zijn karige invalidenpensioentje een beetje aan te vullen, maar een boterham met spek is het nooit geworden.

In die tijd waren alle winkels apart vertegenwoordigd; te weten bakker Zaat, slager Swart, de melkboer en de kruidenier “de Gruyter” met het snoepje van de week en z'n vers gebrande koffiebonen, die ter plekke gemalen werden, heerlijk rook dat.

Mijn Oma van vaders kant bewaarde altijd voor ons “het snoepje van de week”, dat ook wel eens een klein autootje kon zijn. Zij was voor kinderen een aardige en gezellige Oma.

Mijn moeders moeder had het, na zelf negen kinderen te hebben opgegroeid, wel een beetje gehad met de drukte van haar kinds kinderen. Zij hadden er niet eentje, maar per gezin toch minimaal wel vijf tot maximaal negen stuks, tel uit je winst. Een kopje thee in het prieel in de tuin kon je krijgen en dan moest je maar weer snel buiten gaan spelen.

Toen ik zelf vader was geworden, bleek zij een heel belangrijke rol in mijn spirituele leven te zijn. Zij heeft meer invloed op mij en mijn gezin uitgeoefend, dan ik in de eerste instantie kon vermoeden.

Waar wij woonden was een nette volksbuurt en saamhorigheid werd normaal gevonden, daar sprak je niet over, dat deed je gewoon.

Voor de ouderen mensen in de straat haalden wij boodschappen en dat leverde tien cent per boodschap op of een beschuit met boter en jam van Flipje uit Tiel en als er iemand plotsklaps naar het ziekenhuis moest, dan werd je door de een of andere buur, die in het bezit van een auto was en op dat moment niet werkte, gewoon gebracht.

Het was de tijd dat de melkboer en de bakker elke dag aan de deur kwamen. Het was gebruikelijk dat zij een winkel en een uitventwijk hadden. De melkboer kwam in het begin met paard en wagen en de bakker met een bakfiets, later werd dat gemotoriseerd.

Melk kon je los kopen, flink goedkoper dan flessen, per halve of hele liter. Met behulp van een maatbeker en een beetje pikken door de melkboer, werd je meegenomen kan dan gevuld. Ook verkocht hij kaas en eieren en op zaterdag vla en yoghurt in een fles met een gouden of zilveren dop, heel luxe en erg lekker. De vla smaakte nooit aangebrand en dat kon ik van de huisgemaakte pudding niet altijd zeggen.

Thuis hadden wij nog geen koelkast, dus diende het balkon aan de noordkant van het huis, als koelkast. Een bordje op de kan, of een pannetje met deksel en klaar was kees. Na verloop van tijd kwam er een hele dikke gele roomlaag op de melk boven drijven, vandaag de dag komt er nog niet eens een klontje omhoog. Alle melk is afgeroomd en de slagroom kun je apart kopen.

De bakker rook je al van verre met zijn verse broden, knip, plaat, melk of waterbrood en als de klep van de bakfiets openging, liep het kwijl uit je mond. Wat is er nu nog lekkerder dan versgebakken brood. Wij kregen van hem, dat dachten wij, een hard puntje of een zacht kadetje als wij daarom vroegen, maar mijn moeder kreeg later de rekening.

Regelmatig heeft zij een oogje dichtgeknepen; kinderen in de groei sterven nu eenmaal van de honger.

Eén keer in de week kwam de schillenboer met paard en wagen. Alle schillen van aardappelen, groenten en fruit haalde hij op, toen nog onbespoten, en verkocht dit door aan boeren als voer voor hun vee. Zo gek waren ze nog niet, alles werd hergebruikt!

Zelfs mijn vader had in het begin van zijn loopbaan als aardappelboer een paard en wagen, waarmee hij langs de deuren ventte. Dit paard was een halve Arabier met veel temperament en kon in ruil voor wat lekkers, een wortel of een suikerklontje, een beentje geven en bij het laatste adres van die dag trok hij gewoon door de handrem heen om gauw naar z'n stal te galopperen.

Ook kwam één keer in de week de petroleumboer langs met chemische producten, zoals terpentijn, thinner, waspoeder, zand, zeep, soda en natuurlijk niet te vergeten petroleum.

Dit werd gebruikt als brandstof voor het petroleumstel om te koken, nee eigenlijk te sudderen. Uren stond het draadjesvlees, bestemd voor de zondag, op zaterdag middag in de keuken te sudderen en verbrede een heerlijke vlees geur vermengd met een petrochemische lucht, heel apart. Ook werd petroleum gebruikt in een soort allesbrander, als aanvulling op de kolenkachel, die heerlijke warmte verspreidde. Een nadeel was wel, eeuwig condens op de ramen.

Wij, als kind, vonden dat niet erg, kon je lekker met je vinger je naam op het raam schrijven, maar mijn moeder was er minder van gecharmeerd.

Dezelfde man leverde in de winter ook de steenkolen; cokes of eierkolen voor de kachel in de woonkamer.

Zomers werd daar elke week geld voor opzij gelegd om vlak voor de winter een aantal mud kolen in te kunnen slaan en het kolenhok weer tot de nok toe te vullen. De hele winter was je dan in ieder geval verzekerd van een warme woonkamer, in de overige vertrekken werd gewoon niet gestookt.

Degenen die niet voldoende centjes hadden kunnen sparen, moesten koukleumend de winter door zien te komen, er zat niets anders op. Wel werd dan door de straat bij bijzondere omstandigheden, zoals ziekte, of geboorten, aan die betreffende families een kitje kolen van hun eigen voorraad gegeven

Gas werd via een muntsysteem met penningen die je bij de bakker kon kopen, geleverd. Toch was het niet zo'n slecht systeem, als je geld had, kon je gas kopen en had je geen, dan creëerde je in ieder geval geen schuld.

Wel was het mogelijk om bij sommige winkeliers op "de pof" te kopen. De boodschappen werden dan in een boekje opgeschreven en de betaling vond aan het einde van de week plaats, het moment dat de werkende bevolking uitbetaald kreeg. Sommige leveranciers vonden betaling in natura ook geen probleem.

Wij hadden in de straat een dubbel bovenhuis, met op het balkon aan de ene kant het konijnenhok en aan de andere kant het kolenhok.

Een mooie voorkamer voor als er visite kwam, bijvoorbeeld de pastoor die zo nu en dan eens kwam informeren of er nog niet een nieuw kindje op komst was en of hij iets voor de vrouw des huizes kon betekenen, de viezerik!.

Er was namelijk een periode in mijn vaders leven, dat hij zijn brood moeilijk kon verdienen vanwege ernstige rugklachten.

De kerk wilde financieel heus wel behulpzaam zijn, maar voor niets ging de zon op. Als tegenprestatie werd er van mijn moeder verwacht, dat zij de pastoor dan wel ter wille zou zijn.

Moet je net mijn moeder hebben met haar scherpe tong. De pastoor maakte geen schijn van kans en werd hooghartig op zijn plaats geweest.

Desondanks is zij de kerk tot vlak voor haar dood trouw gebleven. Deze wetenswaardigheid werd mij pas op latere leeftijd verteld en bevestigde mijn aversie tegen macht en machtsmisbruik.

Mijn vader heeft het verhaal nooit te horen gekregen, gelukkig maar.

Al had de pastoor zich een slag in de rondte gebeden voor vergiffenis; ze zouden niet door mijn vader worden verhoord.

Even weer terug naar de voorkamer. Als je die hebt moet er ook een achterkamer zijn en jawel, deze was gelegen achter de schuifdeuren met glas en lood ramen en bestemd voor alle dag.

Er is wat af geouwehoerd aan de grote tafel met pluchen kleed, asbak in het midden, hanglamp met franje erboven en rondom heel veel stoelen.

Op de trappen en in de gang lagen lopers met koperen roeden en de ramen bleven openstaan door gewichten aan touwen, simpel maar effectief, tenzij het touw brak dan had je een probleem en een bult op je kop.

Overdag bij mooi weer vermaakten wij ons kostelijk op oude dekens op de stoep, een stapel Donald Duckies er bij en limonade siroop met veel water.

In de zomermaanden na het warme eten buiten spelen, was zo ongeveer het belangrijkste op de wereld.

Naar mate de tijd verstreek en ik langer buiten mocht spelen, deed ik mee met stoepranden, landje veroveren, voetballen, tolleren, knikkeren, volleyballen, hinkelen en verstoppertje. Als je daarna door je vader binnen werd geroepen omdat het bedtijd was, vond ik het altijd nog veel te vroeg. Die speeltijd vloog om.

Ook ben ik een keer zo kwaad geworden op een ander jongetje uit de straat, die mij maar bleef pesten, dat ik hem aanvloog en niet meer los wilde laten, totdat ik opeens een hele zware basstem hoorde roepen "STOP". Ik schrok mij rot en liet meteen los. Gelukkig was het mijn oom Piet, die bij de verkeerspolitie werkte. Ik kan je verzekeren zo'n uniform, helm en hoge laarzen maakten indruk; de pestkop was zo met hangende pootjes vertrokken.

Op zolder was een dakkapel van waar je op het dak kon komen en daar stond de duiventil van mijn vader en broer Paul, met prachtige sierduiven. Uren brachten die twee samen door op het dak, al koerend naar vreemde duiven, teneinde die hun til binnen te

lokken. Dat was nou de sport; zoveel mogelijk duiven van een ander afpakken door deze te lokken met een mooie doffer van je zelf.

In de straat waren wel wat auto's, maar er bleef nog genoeg ruimte over om te spelen en zelfs kon je zonder veel problemen een touw over de breedte van de straat spannen zodat je met z'n allen een balletje over kon gooien. Van de meeste auto's weet ik nog precies hoe ze eruit zagen; héél veel auto, groot dus, in de meest snoeperige kleuren zoals roze, mintgroen, lichtblauw met enorm veel chroom, grote bumpers, dikke witte randen op de banden, oplopende vleugels aan de achterkant met daarin sierlijke achterlichten, grote witleren tweezitbanken, plaatjes waren het! Enkele typen die ik mij herinner: de Borgward, Vauxhall, Ford Fairline, Opel Blitz en Chevrolet Bel Air

In grote gezinnen gaven de kinderen elkaar vaak bijnamen. Zo heette mijn oudste broer Wim "Havi" vanwege zijn voorkeur voor havermout, mijn op een na oudste zus "Toontje Poepvlek", het laat zich niet moeilijk raden waarom, mijn zus net boven mij "Kietje" geen idee eigenlijk waarom, mijn broertje Jos werd "Piep" genoemd omdat hij bij zijn geboorte net een muisje was en mijn jongste zus "Tul" vanwege het duimen dat zij deed.

Het warme eten gebeurde gezamenlijk en na het uitspreken van een dankgebed vielen wij aan op het warme eten, meestal stampot en een paar keer in de week als toetje, pudding, vla, yoghurt of fruit, natuurlijk op hetzelfde bord.

Dit tot afgrijzen van mijn latere vrouw die dezelfde behandeling kreeg zoals wij die gewend waren. Alleen wij zorgden er wel voor dat ons bord goed leeg gegeten was, maar zij liet altijd een restje liggen met alle gevolgen van dien.

Op woensdag was het in heel het land gehaktdag, dus ook bij ons werd er een heerlijk gekruid Haags balletje gegeten, op vrijdag aten

wij vis, vers gehaald door mijn vader op de Scheveningse visafslag, waar alle vis die op de grond was gevallen, per kilo voor de helft van de prijs, aan particulieren werd verkocht en alleen op zondag kwam er ham en vlees op tafel. Honger hebben wij gelukkig nooit gekend.

Inmiddels woonden wij met z'n elven in onze dubbele bovenwoning.

Hoezo, iedereen een eigen kamer, ik dacht het niet.

De vijf jongens sliepen bij elkaar op de zolder. Je persoonlijke spullen en kleding kon je kwijt op een plank; er waren er vijf met een gordijntje ervoor. Klaar was de kledingkast.

De vier meisjes sliepen met z'n tweeën in een tweepersoonsbed in een kabinetje op de eerste en tweede verdieping. Ook hier hetzelfde laken en pak, geen kast maar een plank.

Je was op deze manier nooit alleen, later krijg je daar wel behoefte aan, maar als je jong bent voelt het heel geborgen, net een nest jonge honden en het gekwar nam je voor lief.

Het is 1957. Zo zoetjes aan werd ik door de broeders op school klaargestoomd voor mijn eerste Heilige communie. Het leek mij geweldig om in een mooi matrozenpakje ter communie te gaan en nog geweldiger om na de plechtigheid de cadeautjes van de diverse tantes en ooms in ontvangst te nemen. Nou het viel mooi tegen.

Mijn Peter en Meter waren een stuk gieriger dan de Peters en Meters van mijn oudere broers en zusters. Deze, in mijn beleving grote onrechtvaardigheid, is mij altijd bij gebleven. Elk kind is toch gelijk voor onze Lieve Heer, of niet dan?

Toen twijfelde ik al sterk, maar ging wel elke week met mijn ouders, broers en zussen mee naar de kerk.